

UCHWAŁA NR XVIII/151/2019
RADY MIEJSKIEJ W ŁOMIANKACH
z dnia 28 listopada 2019

w sprawie zaopiniowania projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Warszawie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody
„Jezioro Kiełpińskie”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 i art. 89 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 506 z późn.zm.) oraz art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2018 r. poz. 1614 z późn.zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1.

Opiniuje się negatywnie projekt zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Jezioro Kiełpińskie”.

§ 2.

Uzasadnienie negatywnej opinii, o której mowa w § 1, zawarte jest w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Łomianek.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Łomiankach

Adam Janusz Salwowski

**Uzasadnienie negatywnej opinii do projektu zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie
w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu „Jezioro Kiepińskie”**

I. Uwagi ogólne

Przepisy projektu są bardzo ogólne i nie uwzględniają specyfiki rezerwatu, np. przy określeniu ustaleń do dokumentów planistycznych czy też zdiagnozowaniu zagrożeń dla tej formy ochrony przyrody (uwagi zostaną podane w uwagach szczegółowych do poszczególnych punktów).

Do projektu zarządzenia nie dołączono uzasadnienia, które jest wymagane zgodnie z § 131 w zw. z § 143 rozporządzenia Załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz.U. z 2019 r. poz. 283). W załącznikach do projektu wiersze i kolumny w tabelach powinny być ponumerowane, aby można było powoływać się na konkretne przepisy danego załącznika.

Wyrażenie „w obszarze Natura 2000” należy zmienić na wyrażenie „na obszarze Natura 2000”, zgodnie z nomenklaturą w ustawie o ochronie przyrody.

II. Uwagi szczegółowe

1. W podstawie prawnej w metryce ustawy o ochronie przyrody należy dopisać wyrazy „oraz z 2019 r. poz. 1698 i 1815”.
2. § 4 ust. 2 – w zdaniu wprowadzającym do wyliczenia jest mowa o „przyrodniczych i społecznych uwarunkowaniach realizacji celu” ochrony rezerwatu, natomiast wymienione cztery okoliczności mają wyłącznie charakter przyrodniczy i są to raczej przesłanki, które zdecydowały o ustanowieniu formy ochrony przyrody w postaci rezerwatu. Zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 roku w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz.U. Nr 94, poz. 794) na potrzeby sporządzenia projektu planu ochrony należy, między innymi, wykonać prace

obejmujące „charakterystykę i ocenę uwarunkowań społecznych i gospodarczych ochrony ... rezerwatu przyrody, w szczególności w zakresie dotychczas prowadzonej na terenie rezerwatu przyrody działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej i jej wpływu na stan zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych”. Jeżeli przyjąć takie znaczenie przyrodniczych i społecznych uwarunkowań należy stwierdzić, że projekt zarządzenia takich uwarunkowań nie identyfikuje.

Ponadto niezrozumiałym jest przepis pkt 3, określający że rezerwat pełni funkcję siedliska gatunków objętych ochroną. Na terenie rezerwatu występują siedliska gatunków chronionych, które były między innymi, przesłanką do utworzenia na tym obszarze rezerwatu przyrody, natomiast niezrozumiałym jest jak rezerwat może pełnić funkcję siedliska.

3. § 9 – przepisy tego paragrafu są bardzo ogólne i nie są dostosowane do istniejących warunków, które występują na tym terenie. Część rezerwatu objęta jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego uchwalonego uchwałą nr LIV/409/2010 Rady Miejskiej w Łomiankach z dnia 17.09.2010 r. (Dz.Urz. Woj. Mazow. Nr 220, poz. 7576 z późn.zm.). Tereny sąsiadujące z północną granicą rezerwatu objęte są miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego uchwalonego uchwałą Nr XL/471/2018 Rady Miejskiej w Łomiankach z dnia 8.03.2018 r. (Dz.Urz. Woj. Mazow. z 2018 r., poz. 2875) W związku z tym ustalenia powinny odnosić się do konkretnych przepisów mpzg, zgodnie z art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody. Poza tym rezerwat nie graniczy z żadnym obrębem ewidencyjnym, lecz jest położony w granicach dwóch obrębów (143205_5.0008 – Kiełpin i 143205_5.0007 – Kiełpin Poduchowny), a więc nie można zapisać „na obszarze obrębów ewidencyjnych graniczących z rezerwatem”. Ponadto w § 1 występuje tylko jeden ustęp, a więc należy wykreślić „1”. W pkt 3 wprowadzono przepis w brzmieniu: „należy utrzymać charakterystyczne dla rezerwatu i jego otoczenia cechy krajobrazu, tworzonego przez Jezioro Kiełpińskie sąsiadujące z nim tereny otwarte...”. Nie jest jasne jak duży jest obszar od granic rezerwatu określony jako „otoczenie” i tereny sąsiadujące z rezerwatem. Powierzchnia dwóch obrębów ewidencyjnych w granicach których znajduje się rezerwat ma powierzchnię aż 369 ha. W pkt 4 należałoby wymienić przykładowe działania prowadzące do zmiany stosunków wodnych mogących negatywnie wpływać na rezerwat. W związku z tym po wyrazie „rezerwat” należałoby wstawić przecinek oraz dopisać wyrazy „w szczególności:” i tu powinno się wymienić ww. działania.

4. Załącznik nr 2 „Mapa obszaru Natura 2000 w części pokrywającej się z rezerwatem” – na mapie tej zaznaczona jest granica rezerwatu i granica obszaru Natura 2000, natomiast nie jest wiadomo która część rezerwatu pokrywa się z obszarem Natura 2000.
5. Załącznik nr 3 „Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych dla rezerwatu oraz ich skutków wraz z identyfikacją istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000” (powinno być: „Identyfikacja” i „na obszarze Natura 2000”). Układ tabeli powinien być jednolity; na pierwszej stronie załącznika w kolumnie 4 każdy sposób eliminacji zagrożenia został oddzielony linią poziomą, natomiast na stronie drugiej już takiego oddzielenia nie ma.

W wierszu pierwszym tabeli (siedlisko 3150) jednym ze sposobów eliminacji zagrożenia jest „niekopanie stawów w rezerwacie i jego otulinie”. Przede wszystkim zgodnie z zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 10.06.2015 r. w sprawie rezerwatu przyrody Jezioro Kiełpińskie (Dz.Urz. Woj. Mazow. z 2015 r., poz. 5461) wokół rezerwatu nie została wyznaczona otulina. Sugerujemy również, aby zapis dotyczący nie lokalizowania stawów został umieszczony także w ustaleniach do aktów planistycznych. W sposobie eliminacji zagrożenia poprzez „odtworzenie dopływu wód do starorzecza za pośrednictwem Dziekanowskiej Strugi” proponujemy dopisać „poprzez jej udroźnienie oraz zasilenie wodami oczyszczonymi, spełniającymi normy czystości (w tym także wodami opadowymi)”. Odpowiednio należy wpisać takie działanie ochronne w zał. nr 5.

Wydaje się, że niedokładnie został rozpoznany sposób użytkowania terenu oraz aktualnie występujące zagrożenia dla rezerwatu i obszaru Natura 2000. W wierszu drugim tabeli jako zidentyfikowane zagrożenie dla siedliska 6510 wymieniono intensyfikację użytkowania łąkarskiego skutkującą zubożeniem składu florystycznego fitocenoz łąkowych. Pomimo, że zagrożenie to zakwalifikowano jako rodzaj zagrożenia potencjalnego to chcielibyśmy poinformować, że obecnie w granicach rezerwatu i w jego bezpośrednim sąsiedztwie zachodzi proces przeciwny – odłogowanie łąk i pastwisk (zaprzestanie koszenia i wypasania zwierząt). Dyskusyjne jest natomiast rozpoznanie zagrożenia zakwalifikowanego jako zagrożenie istniejące, dla siedliska 3150 (wiersz 5 tabeli) dotyczącego dopływu biogenów i innych zanieczyszczeń związanych z działalnością rolniczą, podczas gdy działalność rolnicza w tym rejonie prawie nie istnieje. W wierszu 9 tabeli wskazano jako zagrożenie zmianę ekstensywnego

użytkowania łąk na grunty orne. Obecnie gospodarka rolna na tym terenie prawie nie istnieje, coraz więcej gruntów jest odlogowanych (w tym do niedawna uprawiane grunty orne) i zjawisko zamiany użytków zielonych na grunty orne nie występuje. W wierszu 3 tabeli jednym ze sposobów eliminacji zagrożenia dotyczącego zmiany sposobu użytkowania gruntów w rezerwacie jest utrzymanie terenów leśnych. Trzeba nadmienić, że w rezerwacie nie występują ani lasy ani grunty leśne, a jedynie grunty zadrzewione.

W wierszu 11 jednym ze sposobów likwidacji zagrożeń dla przyrody rezerwatu jest „utrzymanie rezerwatu jako obszaru wyłączanego z ruchu pojazdów”. W zachodniej części rezerwatu przebiega droga ogólnodostępna (działka drogowa o nr ew. 37 obręb 5.0008), która znajduje się we władaniu Gminy Łomianki. Istniejąca droga stanowi jedyne połączenie komunikacyjne od strony zachodniej rezerwatu i jest od lat wykorzystywana przez mieszkańców w celu dojazdu do miejscowości Kępa Kiełpińska. Ze względu na jej położenie w pewnym oddaleniu od Jeziora Kiełpińskiego droga nie stanowi elementu negatywnie wpływającego na cele ochrony przyrody w rezerwacie. Także w przyszłości uwzględniając docelowy rozwój zabudowy na obszarze Kępy Kiełpińskiej, nie przewiduje się istotnego wpływu tej drogi na ochronę zasobów przyrodniczych. W związku z koniecznością zapewnienia mieszkańcom niezbędnej infrastruktury komunikacyjnej wnioskujemy, aby istniejąca droga była dopuszczona dla ruchu pojazdów. W związku z tym w projekcie zarządzenia należałoby wymienić konkretne drogi, które powinno się zamknąć dla ruchu pojazdów lub wskazać drogi dopuszczone do ruchu kołowego.

Wśród zagrożeń brakuje ustosunkowania się do działalności bobrów i ich wpływu na drzewostan wierzbowy i topolowy. W zachodniej części rezerwatu na fragmentach drzewostan został całkowicie wyeliminowany przez bobry.

6. Załącznik nr 5 „Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej rezerwatu z podaniem rodzaju, zakresu i lokalizacji tych działań, wraz ze wskazaniem dla obszaru Natura 2000 podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania”. Do działania ochronnego dotyczącego likwidacji dróg zgłaszamy uwagi jak w pkt 5.

Należy dostosować działania ochronne do sposobów eliminacji zagrożeń dla rezerwatu przyrody, np. w zał. 3 wskazano jako zagrożenie - rekreacyjne wykorzystanie rezerwatu, natomiast brak jest działań ochronnych eliminujących to zagrożenie. Dla działań ochronnych polegających na monitoringu gatunków (obserwacje i ocena zachowania populacji gatunków roślin, zwierząt i ich siedlisk) nie wskazano podmiotu odpowiedzialnego oraz zasad prowadzenia monitoringu – minimalnej częstotliwości

prowadzenia obserwacji. Jest to szczególnie istotne w kontekście jak najszybszego przystąpienia do usuwania gatunków obcych, w tym gwałtownie rozprzestrzeniającej się nawłoci kanadyjskiej. Brak jest także działań ochronnych mających na celu zachowanie drzewostanu wierzbowego i topolowego nadmiernie niszczonego przez bobry. Brakuje zapisów dotyczących równoczesnej ochrony siedliska 91EO i bobrów. Za wyjątkiem ryb, brak jest również szczegółowego rozpoznania zagrożeń i działań ochronnych dla pozostałych przedstawicieli fauny (mięczaków, płazów, gadów, ssaków).

W kolumnie 4 podany jest obszar lub podawane są numery ewidencyjne działek, gdzie przewiduje się działania ochronne. Dla jednoznacznego oznaczenia działek niezbędne jest podanie obrębu ewidencyjnego, do którego działka należy, ponieważ rezerwat jest położony w dwóch obrębach ewidencyjnych.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Tomiankach

Adam Janusz Salwowski